

VÍDEO

Vídeo de creació a Espanya: èxtasi i simetria

Aconseguir que el vídeo de creació o el vídeo-art fos considerat com una forma d'expressió artística fou cosa de vint anys, aconseguir la consideració d'èxtasi de la imatge serà cosa del mil·lenni, i tanmateix ho és. O ho va ser. Ho serà.

A la dècada daurada del vídeo de creació a Espanya —els anys vuitanta— segueix una època opaca en la qual les elaboracions vídeo dibuixen dues trajectòries simètriques: un **trajecte autenticista**, el d'aquells que s'autoafirmen impertèrrits, resistent en un terreny desmercantilitzat i ex-subvencionat, és a dir, el d'aquells que enregistren en format baix i mercadegen les pietats dels estudis de postproducció, i un **trajecte gradual**, aquells que des de la formació dins l'art completíssim del vídeo accedeixen a altres disciplines amb totes o algunes de les seves valises, aquells que proclamen una carrera de composició d'imatge al cine, a la publicitat, a la televisió, al videoclip... Si al trajecte autenticista s'hi ha infiltrat gairebé tot el cretinisme intel·lectual del país, el progressiu o gradual és pot entendre com una reconversió terminal fins a l'autoestafa o el desembarcament en un terreny (l'àudio-visual) que es considera natural i propi. Aquesta idea d'espai vital en el vídeo de creació espanyol ha estat una constant.

Certament els primers noranta apareixen marcats per aquests dos trajectes a Espanya i arreu del món. Una perspectiva de retrocés o immobilitisme seria injusta i possiblement manipulada. El vídeo de creació espanyol ha travessat un desert que sembla que s'acaba, un desert i una ressaca que es corresponia més amb el procés polític que amb el procés cultural, un desert produït per la feblesa dels miratges de grandor i la contradicció, propis del cinquè món, de les estructures de producció i exhibició: un parc tecnològic inflat i sobrat (herència dels fasts del 92) l'optimització del qual sembla passar per un accés tàcitament i reiterativament prohibit als creadors. No ocorre en lloc més del món llevat de Nauru i Samoa Occidental.

Tanmateix no pareixia que hi hagués cap indici de reacció. Els videocreadors tendeixen a protegir la seva independència amb un contracorporativisme radical (hi ha continus i fracassats intents d'associació) que no sempre ha estat moralment respectat. La posició dels creadors espanyols respecte a les nefastes biennals del Reina Sofia o el recentíssim *Manifiesto Contrakazzúo* (Carta al Papanatas Audiovisual) sembla esbossar un principi de posició dels autors respecte a l'estat d'ignorància. En definitiva, amb trajectes o tendències, el vídeo de creació com a disciplina completa de la composició en imatge segueix sent l'experiment més lliure, ço és: la mare de tot el que és nou, i això no es perdona.

JOSÉ RAMÓN DA CRUZ

LA SEQUÈNCIA

PITJOR ▼ Hauríem de dir, per ser més exactes, les pitjors. Les podeu veure a *El árbol, el alcalde y la mediateca* de monsieur Erich Rohmer. A aquestes alçades de segle, em pareix un exercici de dubtosa ingenuïtat això d'agafar la càmera i posar-hi davant uns «actors» no-professionals, sense to ni so, sense control, intentant transmetre una pressumpta «naturalitat» cinematogràfica. En el fons, tal vegada l'objectiu de Rohmer és força lloable (allunyar-se de la sobrecàrrega de tècniques i efectes especials del cine actual), però s'ha de fer amb una intel·ligència i subtilitat que Rohmer sembla que ha perdut.

MILLOR ▲ No és potser la millor. Són uns pocs segons, però en la seva fugacitat l'espectador atent hi descobrirà el sentit de tota la pel·lícula. És la primera vegada que es demostren sense ocultacions l'amor; un ofereix a l'altre una tassa de te. Les mans s'acaricien, es toquen, forcegen, sorpresos de la situació, assaborint el gust de la pell. I ja està. Anau-la a veure. M. Butterfly. Extraordinària.

JERONI SALOM

